

Tíðargrein

Forvitni um ein aðra mentan

Mín ferð til Ishinomaki

Eftir at hava lisið grein um Ishinomaki Lab (stytt fyri Laboratory) í Monocle í februar í ár gjørdi eg av, at hetta var ein fyrirøka og eitt øki, eg vildi vitja. Ishinomaki, ið liggur á eysturstrondini í Japan, út til Kyrrahavið, er ein av býunum, ið lá tættast jarðskjálvtamiðdeplinum og tí eisini ein av býunum, ið varð harðast raktur av jarðskjálvtanum og tsunamini 11. mars 2011 (3/11). 10 metra høgur aldur floymdu inn yvir býin og lögdu umleið 15% av býnum undir seg, útvíð 3600 fólk lótu lív í býnum, 20.000 gjørdust heimleys og materiellu oyðileggingarnar vóru øðiligar.

Tað eru ofta greinar um vakrastu støð í heiminum, bestu matstovur og annað, sum draga fólk til sín, men í hesum føri var tað eitt annað forvitni og ein annar vakurleiki, sum dró meg. Spurningurin, sum mól í høvðinum hjá mær var, »hvussu kann man fóta sær aftur eftir at hava verið fyri slíkari náttúruvanlukku og samstundis megna at byggja seg nærum sterkari uppaftur?« Tað, sum hugtekur meg er styrkin í menniskjanum eftir slíka vanlukku, hvussu bjartskygdir persónar megna at lyfta eitt samfelag við at fara saman í felagsskap og vekja vón og áráði. Tað eru ofta lítillatnir persónar, sum hava eina drívmegi og eitt dirvi saman við teirra persónligheit, sum megna at vekja hesa vón. Tað er ikki bert í tí ítøkiliga og sjónliga, at vit kunna finna íblástur, ofta er størsti íblásturin at finna í menniskjanum, í fólkasálini og mentanini. Og tí gekk leiðin til Japans síðst í mars í ár.

Apríl 2017

Knappar tveir mánaðar eftir,

at eg hevði lisið greinina, fór eg til Ishinomaki, har eg steðgaði í 4 dagar. Eg hevði verið í Tokyo í 11 dagar, áðrenn eg fór víðari. Eg visti, at sannlíkt dugdu tey ikki væl enskt har, so tað var skilabest líka at venja seg við japanaska málið og mentanina áðrenn, eisini í vón um at nakað av málinum skuldi vera komið til mín, áðrenn eg fór upp har. Ishinomaki liggur norðanfyri Tokyo, og við toki tekur tað um 3 tímar at koma hartil. Fyrst 2 tímar við skjóttgangandi toki til Sendai, og harfrá við vanligum toki til Ishinomaki. Í tokinum frá Sendai til Ishinomaki rann ein flóð av kenslum ígjøgnum kroppin hjá mær. Eg fólði meg óvanliga røða og sorgblíða. Veðrið var deprimerandi og keðiligt. Tað oysregnaði uttanfyri og hevði gjørt tað dagin fyri eisini. Húsini í Japan eru ikki sum í Føroyum, eftirsum japanar ikki ganga líka høgt uppi, hvussu húsini síggja út, sum vit hava lyndi til at gera í Føroyum, men tað var annað afturat, sum

gjørði, at útsýnið fyri mær var so deprimerandi. Her sóust greiðar leivdir av flóðalduni - summi hús vóru viðtikin, onnur stóðu tóm, meðan onnur manglaðu í myndini, og tí var bara ein tómur blettur. Regnið hevði eisini skapt størri og smærri hyljar og tað skapti ræðandi áminningar. Tankarnir blivu órealistiskir, tað var sum vóru hyljarnir enn restir av flóðalduni, hvat teir sjálvsagt ikki hava verið, men hetta vóru bráðtankarnir og kenslan, eg sat við. Tá eg var komin á gistingarhúsið, sum eisini hevði staðið undir í vatni alt sum tað var 6 ár frammanundan, hevði eg bestan hug bara at vera har til eg skuldi á

fund næsta dag - tað var ov deprimerandi uttanfyri. Eg fór tó alíkvæl ein gongutúr í býnum og bráðliga broyttist huglagið til at blíva optimistisk. Fólkinu eg møtti vóru óvanliga fyrikomandi og opin, og hóast tey ikki dugdu enskt, vóru tey bæði prátingarsom og forvitin. Tey góvu mær eina mynd av einum býi, sum bæði var merktur av sorg og máttloysi, men eisini av jaligheit, opinleika, áráði og eldsálum, sum veruliga lögdu lív og sál í at gera Ishinomaki til ein blómandi bý.

ISHINOMAKI 2.0 OG IRORI Ishinomaki 2.0 og Irori

Eitt av fyrstu stöðunum eg

vitjaði hetta kvøld, var IRORI, kaféin og almenna felagshølið hjá Ishinomaki 2.0. Eg gekk tilvildarlíga framvið, ávegis aftur á gistingarhúsið, tá eg sá eina av eyðkendu benkrunum hjá Ishinomaki Lab uttanfyri. IRORI er ímynd av vón. Endamálið við staðnum er, at fólk skula kunna koma inn og arbeiða og byggja seg upp. Alt tey seldu var frá fyrirøkum, sum eru vorðnar til aftaná 3/11, og felags fyri tær allar er, at tær vilja skapa vón aftur í økinum. Persónliga móttøkan eg fekk var eins vøkur, ein blíðskapur og áhugi eg aldrin áður havi møtt. Eg var seld. Felagsskapurin Ishinomaki 2.0, ið er sprottin úr 3/11, hevur eina greiða vísið, tey vilja gera Ishinomaki til tann mest áhugaverda býin í heiminum. Stovnarnir vóru ein bólkur av sjálvbodnum, ið fóru saman; tey vildu lata býin upp, savna hugskot og tankar, vitan, royndir og førleika í økinum og úr øllum heiminum og skapa eina nýggja framtíð fyri býin og økið. Gamli hættrir at gera tingini uppá máttu endurhugsast, nýggja generatióin mátti takast við og saman máttu tey taka leiðsluna og ábyrgdina fyri at skapa nýtt. Hóast Ishinomaki 2.0 er navnið á felagsskapinum, ynskja tey heldur, at tað skal síggjast sum ein nýggjur hugsunarháttur.

Ishinomaki Lab

Ishinomaki Lab er ikki beinleiðis sprottin úr Ishinomaki 2.0, men Ishinomaki Lab hevur somu røtur, og nógv samstarv er millum bæði. Ishinomaki Lab er í dag ein víðurkendur DIY møplaframleiðari í Japan. Søgan hjá fyrirøkuni er bara ikki sum søgur hjá fyrirøkum flest. Tað byrjaði við stóra jarðskjálvtanum og flóðalduni. Vónloysið var stórt. Stór øki í býnum vóru javnað við jørðina, og støðan var ræðulig í økinum. Áðrenn